

Nr. 5895/14/04.09.2018

Director C.JRAE MM,
Conf.univ.dr. Delia-Mariana Ardelean

Aprobat,
Inspector școlar general,
prof. Ana Lucreția Maria Moldovan

PROIECT JUDEȚEAN

DE INTERVENȚIE

Proiectul este adresat elevilor din unitățile de învățământ preuniversitar din județul Maramureș

ABSENTEISMUL DE LA CAUZĂ LA EFECT

PERIOADA DE DERULARE
An școlar 2018-2019

APLICANT Numele instituției/ unității de învățământ aplicante:	CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ MARAMUREȘ
Adresa completă	ROMÂNIA, Maramureș - Baia Mare, str. 8 Martie, nr. 7, CP 430406
Nr. de telefon/fax	Tel.: 0040.262.211.228 Fax: 0040.262.211.227
Site și adresă poștă electronică	http://www.cjraemm.ro cjraemm@yahoo.com
Coordonator (<i>nume și prenume, funcție, date de contact</i>)	Delia-Mariana ARDELEAN Director CJRAE Maramureș

PARTENER Numele instituției/unității de învățământ partenere:	INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN MARAMUREȘ
Adresa completă	ROMÂNIA, Maramureș - Baia Mare, str. Petofi, nr. 14-16
Nr. de telefon/fax	Tel.: 0040.212114, Fax: 0040.212114
Site și adresă poștă electronică	http://www.isjmm.ro , isjmm@yahoo.com
Coordonator (<i>nume și prenume, funcție, date de contact</i>)	Ana Lucretia Maria MOLDOVAN Inspector școlar general

COORDONATOR PROIECT:

- conf. univ.dr. Delia-Mariana ARDELEAN, director CJRAE MM
- prof. Ana Lucreția Maria MOLDOVAN, inspector școlar general
- prof. drd. Camelia BOGDAN, inspector școlar general adjunct
- prof. dr. Ciprian CUCUIAT, inspector școlar general adjunct
- prof. Adriana-Angela MEȘTER, inspector școlar pentru proiecte educaționale
- prof. Georgeta-Irina TRIF, inspector școlar pentru management instituțional
- prof. Mircea-Dumitru COROIU, inspector școlar pentru management instituțional
- prof. Andreea FAGI, inspector școlar pentru management instituțional
- prof. dr. Amelia BĂNICĂ, inspector școlar pentru activități extrașcolare
- prof. Camelia-Silvia DUȚĂ, inspector școlar pentru biologie [cu atribuții pe educație permanentă]

ECHIPA DE PROIECT:

- prof. Elena-Oana NECHITA, consilier școlar
- prof. Andra Delia MOLDOVAN, consilier școlar
- prof. Cristina AMBRUȘ, consilier școlar
- prof. Florin BARBUR, consilier școlar
- prof. Ioana LUPAN, consilier școlar prof. Alina Domnița PRALEA, SEOSP

A. INFORMAȚII DESPRE PROIECTA.1. **Titlul proiectului:** „ABSENTEISMUL – DE LA CAUZĂ LA EFECT”A.2. **Precizați tipul activității principale din cadrul proiectului:** INTERVENȚIEA.3. **Domeniul în care se încadrează proiectul:** ConsiliereA.4: **Ediția nr. 3**A.5: **Participanți la proiect:** consilieri școlari, elevi, cadre didactice și părințiA.6: **Bugetul proiectului:** nu necesită**B. REZUMATUL PROIECTULUI** (*maxim 2500 caractere*)**Elementele proiectului:**

a. Participanți: consilieri școlari, elevi, cadre didactice din învățământul preuniversitar și părinți

b. Beneficiari direcți și indirecti:

Beneficiari direcți: Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, CJRAE MM, Unități de învățământ preuniversitar, elevi, părinți, cadre didactice, consilieri școlari**Beneficiari indirecti:** comunitatea locală, părinți.

c. Activități propuse:

Nr. Crt.	Data desfășurării	Descrierea pe scurt
1.	Septembrie-octombrie 2018	- întocmirea proiectului și formarea echipei de implementare - identificarea grupului țintă al proiectului și a beneficiarilor (direcți și indirecti) - transmiterea materialelor suport de către CJAP, pe grupul yahoo al consilierilor școlari pe site-ul CJRAE și pe forumul directorilor din unitățile de învățământ; - diseminarea proiectului în școală de către consilierul școlar - semnarea acordurilor de parteneriat între unitățile de învățământ preuniversitar din județ în care se implementează proiectul și CJRAE MM
2.	An școlar 2018 – 2019	- monitorizarea absențelor în colaborare cu diriginții și cu Comisia pentru frecvență, combaterea absenteismului și a abandonului școlar din cadrul UPJ
3.	An școlar 2018 – 2019	- aplicarea chestionarului în vederea identificării cauzelor care determină situațiile de absenteism la nivelul școlii. - desfășurarea întâlnirilor comune consilier școlar - părinte - elev - diriginte cu scopul întocmirii unui plan personalizat de măsuri remediale și de consiliere - desfășurarea activităților de consiliere individuală - desfășurarea activităților de consiliere de grup și consiliere colectivă
4.	Februarie 2019, Mai-iunie 2019	- monitorizarea și evaluarea proiectului - întocmirea raportului final de evaluare a proiectului

- d. Etapele proiectului: întocmirea proiectului, formarea echipei de implementare a proiectului, desfășurarea proiectului, evaluarea proiectului.
- e. Parteneri (alții decât cei menționați în prezentarea proiectului): mass-media.

C. PREZENTAREA PROIECTULUI

C.1. Argument justificare, context (analiză de nevoi)

Mutațiile din societate și din familia contemporană (problemele economice, problemele de relaționare între părinți și copii, timp redus petrecut cu familia, redistribuirea rolurilor, suportul social și emoțional redus, supraîncărcarea profesională a părinților sau munca în străinătate etc.) determină mai multe probleme emoționale la copii decât în trecut.

La acestea se adaugă presiunea grupului, riscul consumului de droguri și a altor forme de dependență, metodele educative slabe, inconstante, supraîncărcarea școlară, disfuncțiile în evaluare și notare, frica de examene, etc. constituindu-se în adevărați stresori pentru elevi care, din păcate, uneori evită confruntarea cu „problema” prin fuga de la ore. Văzut din această perspectivă, absenteismul devine o problemă socială, un semnal tardiv al existenței unor probleme, o conduită care reflectă lipsa de interes, motivația școlară scăzută și o slabă încredere în educația școlară.

Din păcate, absenteismul este în creștere, mai ales la nivel liceal, iar ignorarea sau pedepsirea excesivă pot doar contribui la cronicizarea fenomenului.

a) DEFINIRE, CARACTERIZARE, FORME, SEMNIFICAȚII

- problemă socială; conduită evazionistă, cronică, care reflectă lipsa de interes, motivația școlară scăzută și o slabă încredere în educația școlară
- fuga de la ore este o problemă predominant emoțională (frustrare, furie, izolare emoțională, invalidare, revoltă, vinovăție, etc.)
- formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme)
- reducere a atașamentului și a integrării școlare, identificare scăzută cu obiectivele și aspirațiile grupului (de elevi)
- forme:
 - absenteism selectiv (fuga de la școală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline)
 - absenteism generalizat (fuga de la școală este frecventă și generalizată, prefigurează abandonul școlar)
- semnificațiile psihosociale ale fugii de la școală: căutarea autonomiei, a individualizării (mai ales la adolescenți), fuga de constrângeri rigide (în mediul școlar, familial, etc.), problemele economice și sociale ale familiei (muncă în gospodărie, îngrijirea fraților mai mici), dorința de apartenență la grup („ritualuri de inițiere”), atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem, dorința de a fi cu partenerul (la adolescenți), etc.

b) CAUZE

1. care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, stiluri de învățare deficitare, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, pasivitate, reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților)
2. care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate

3. care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, bullying-ul, conflictele cu colegii, neintegrarea în colectivul clasei, practici educative percepute de elevi ca fiind nemotivante, nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare față de reguli de disciplină excesiv de rigide și severe, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale (în școlile de „elită”), elitismul excesiv al unor unități de învățământ.
4. care țin de vârsta elevului:
 - a) la elevii din ciclul gimnazial: - frica de școală, dependența crescută de părinți, părinți care valorizează excesiv educația școlară, stiluri parentale supraprotectoare, autoritare sau indiferente, strategie defensivă față de colegii violenți, eșecul școlar, situații umiltoare;
 - b) la elevii din ciclul liceal fuga de la ore este rezultatul unei opțiuni (proces de deliberare, luare a deciziei), iar cauzele pot fi: frica de evaluare, de eșec, fobia/anxietatea socială (frecventă în perioada adolescenței, manifestată prin teama de a nu fi observat/judecat/respins de către colegi, teama de a vorbi în public, teama de a interacționa cu persoane de sex opus, teama de critică, stimă de sine scăzută, teama de pedeapsă, teama de pierdere a statutului în grup, căutarea autonomiei, a individualizării, etc.

C.2. Scopul proiectului

Reducerea fenomenului absenteismului școlar prin creșterea stării de bine și de echilibru psihosocial a elevilor și conștientizarea acestora privind importanța participării la viața școlară

C.3. Obiectivele specifice ale proiectului:

- identificarea elevilor cu absenteism ridicat și/sau cu risc de abandon școlar sau exmatriculare;
- reducerea cazurilor de părăsire timpurie a sistemului educațional;
- dezvoltarea abilităților socio-emoționale în vederea depășirii problemelor psiho-sociale ale elevilor
- creșterea motivației și a performanței școlare;
- îmbunătățirea comunicării dintre școală și familie, profesori și elevi

C.4. Descrierea grupului țintă căruia i se adresează proiectul:

- Elevii din clasele V – XII

C.5. Beneficiarii direcți și indirecti:

Beneficiari direcți: elevi, părinți, cadre didactice, consilieri școlari

Beneficiari indirecti: unități de învățământ preuniversitar, comunitatea locală, părinți.

C.6. Durata proiectului:

Anul școlar 2018-2019

C.7. Descrierea activităților:

Activitatea nr. 1

- a) **Titlul activității:** Activitate de informare/ Lansarea proiectului
- b) **Data/perioada de desfășurare:** septembrie-octombrie 2018

- c) **Locul desfășurării:** Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș
- d) **Participanți:** coordonatorii de proiect, membrii echipei de proiect, directori, consilieri școlari, diriginți, cadre didactice;
- e) **Descrierea pe scurt a activității:**
- întocmirea proiectului, formarea echipei de implementare a proiectului;
 - identificarea grupului țintă al proiectului și a beneficiarilor (directi și indirecti);
 - transmiterea materialelor suport de către CJAP, pe grupul yahoo al consilierilor școlari pe site-ul CJRAE și pe forumul directorilor din unitățile de învățământ;
 - consilierul școlar va disemina proiectul în unitatea de învățământ în care își desfășoară activitatea.
 - semnarea acordurilor de parteneriat între unitățile de învățământ preuniversitar din județ în care se implementează proiectul și CJRAE MM (Anexa 5)
- f) **Parteneri:**
Instituțiile de învățământ preuniversitar din județul Maramureș
- g) **Responsabili:** echipa de proiect
- h) **Modalități de monitorizare și evaluare:** verificarea și aprobarea proiectului, informare pe site-ul CJRAE MM, pe yahoo grup și pe forumurile directorilor, acordurile de parteneriat

Activitatea nr. 2

- a) **Titlul activității:** Monitorizarea absențelor în colaborare cu diriginții și cu Comisia pentru frecvență, combaterea absenteismului și a abandonului școlar din cadrul UPJ
- b) **Data/perioada de desfășurare:** lunar
- c) **Locul desfășurării:** unitățile de învățământ participante
- d) **Participanți:** consilieri școlari, elevi, cadre didactice, diriginți, membrii Comisiei pentru frecvență, combaterea absenteismului și a abandonului școlar,
- e) **Descrierea pe scurt a activității:** Identificarea elevilor cu număr crescut de absențe. Consilierul școlar va identifica cu sprijinul diriginților elevii care au acumulat un număr mai mare de 10 absențe nemotivate și îi va cuprinde în sesiuni de consiliere individuală sau de grup.
- f) **Parteneri:** unitățile de învățământ
- g) **Responsabili:** consilieri școlari, diriginți
- h) **Modalități de monitorizare și evaluare:** fișa de monitorizare a activităților din proiect (Anexa 4)

Activitatea nr. 3

- a) **Titlul activității:** „Ce mă determină să absentez?”
- b) **Data/perioada de desfășurare:** pe parcursul întregului an școlar 2018-2019
- c) **Locul desfășurării:** cabinete de asistență psihopedagogică, săli de clasă
- d) **Participanți:** consilierii școlari, cadre didactice și elevi
- e) **Descrierea pe scurt a activității:** Consilierul școlar în colaborare cu diriginți/cadre didactice va aplica un chestionar (Anexa 1) în vederea identificării cauzelor care determină situațiile de absenteism la nivelul școlii. Chestionarul va fi aplicat elevilor cu un număr de peste 10 absențe. Consilierul școlar va interpreta rezultatele și le va supune unei dezbateri într-un Consiliu Profesoral.
- f) **Parteneri:** unitățile de învățământ

- g) **Responsabili:** consilierii școlari și diriginții.
h) **Modalități de monitorizare și evaluare:** fișa de monitorizare a activităților din proiect (Anexa 4)

Activitatea nr. 4

- a) **Titlul activității:** Consiliere individuală
b) **Data/perioada de desfășurare:** pe parcursul întregului an școlar 2018-2019
c) **Locul desfășurării:** Cabinetele de Asistență Psihopedagogică din unitățile școlare implicate
d) **Participanți:** elevi, consilieri școlari;
e) **Descrierea pe scurt a activității:**
- desfășurarea de întâlniri comune consilier școlar - părinte - elev - diriginte care au drept scop întocmirea unui plan personalizat de măsuri remediale și de consiliere;
- elevii cu un număr mare de absențe și pentru care s-a întocmit planul personalizat de măsuri remediale și de consiliere vor participa la activitățile de consiliere individuală în funcție de programările stabilite de către consilierul școlar. Activitățile de consiliere individuală se vor realiza pe problematica fiecărui elev în parte.
f) **Parteneri:** unitățile de învățământ
g) **Responsabili:** consilieri școlari
h) **Modalități de monitorizare și evaluare:** fișa individuală de consiliere și registrul activităților de consiliere, fișa de monitorizare a activităților din proiect (Anexa 4)

Activitatea nr. 5

- a) **Titlul activității:** Consiliere de grup și consiliere colectivă
b) **Data/perioada de desfășurare:** pe parcursul întregului an școlar 2018-2019
c) **Locul desfășurării:** unitățile de învățământ participante
d) **Participanți:** consilieri școlari, diriginți, elevi
e) **Descrierea pe scurt a activității:**
- Elevii identificați cu un număr mare de absențe și pentru care s-a întocmit planul personalizat de măsuri remediale și de consiliere fi incluși într-un program de consiliere de grup, activitățile realizându-se săptămânal pe grupe de maxim 12 elevi selectați în funcție de specificul problemelor cu care se confruntă. Consilierul școlar va putea selecta activitățile din ghidul "Intervenție în caz de absentism școlar" în funcție de nevoile grupului (Anexa 2);
- Consilierii școlari și diriginții elevilor cu număr mare de absențe vor putea realiza activități de consiliere colectivă, prevenție și intervenție privind reducerea riscului de abandon școlar în colaborare cu IPJ Maramureș și IJJ Maramureș, CPECA Maramureș conform acordurilor de parteneriat semnate de CJRAE MM cu aceste instituții.
f) **Responsabili:** consilierii școlari, diriginții
g) **Modalități de monitorizare și evaluare:** fișa de monitorizare a activităților din proiect (Anexa 4), fișa de prezență a elevilor la activitate (Anexa 3).

Activitatea nr. 6

- a) **Titlul activității:** Monitorizarea și evaluarea proiectului

- b) **Data/perioada de desfășurare:** februarie 2019, mai-iunie 2019
- c) **Locul desfășurării:** Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș
- d) **Participanți:** coordonatorii de proiect, membrii echipei de proiect, consilieri școlari,
- e) **Descrierea pe scurt a activității:**
- completarea fișelor semestriale și anuale de monitorizare a activităților din proiect;
 - întocmirea raportului final asupra derulării proiectului;
 - mediatizarea impactului proiectului pe site-ul instituției aplicante.
- f) **Responsabili:** echipa de elaborare, implementare și monitorizare a proiectului
- g) **Modalități de monitorizare și evaluare:** fișa semestrială și anuală de monitorizare a activităților din proiect (Anexa 4), raport final de evaluare a proiectului, site-ul instituției aplicante.

C.8. Diagrama Gantt a activităților

Nr	Obiective specifice	Activitate	septembrie- octombrie 2018	octombrie 2018 – februarie 2019	februarie 2019	februarie – iunie 2019	iunie 2019	Responsabili
1.	-întocmirea proiectului și formarea echipei de implementare -identificarea grupului țintă și a beneficiarilor (directi și indirecti); -transmiterea materialelor suport de către CJAP, pe grupul yahoo al consilierilor școlari pe site-ul CJRAE și pe forumul directorilor din unitățile de învățământ; -diseminarea proiectului în unitatea de învățământ în care își desfășoară activitatea -semnarea acordurilor de parteneriat	Activitate informativă						Echipei de proiect
2.	-identificarea elevilor cu număr crescut de absențe	Monitorizarea absențelor în colaborare cu diriginții și cu Comisia pentru frecvență, combaterea absenteismului și a abandonului școlar din cadrul UPJ						Consilierii școlari, diriginții, membrii comisiei
3.	-aplicarea chestionarului în vederea identificării cauzelor care determină situațiile de absenteism la nivelul școlii.	”Ce mă determină să absentez?”						Consilierii școlari, diriginții
4.	-desfășurarea întâlnirilor comune consilier școlar - părinte - elev - dirigințe cu scopul întocmirii unui plan personalizat măsuri remediale și de consiliere -desfășurarea activităților de	Consiliere individuală						Consilierii școlari

	consiliere individuală							
5.	-desfășurarea activităților de consiliere de grup și consiliere colectivă	Consiliere de grup și consiliere colectivă						Consilierii școlari, diriginții
6.	-completarea fișelor semestriale și anuale de monitorizare a activităților din proiect; -întocmirea raportului final asupra derulării proiectului; -mediatizarea impactului proiectului pe site-ul instituției aplicante.	Evaluarea proiectului						Consilierii școlari, echipa de proiect

C.9. Rezultate calitative și cantitative așteptate ca urmare a implementării proiectului

Proiectul va contribui la:

- identificarea elevilor cu absenteism ridicat și/sau cu risc de abandon școlar sau exmatriculare;
- dezvoltarea unor atitudini și comportamente pozitive față de școală
- reducerea fenomenului absenteismului
- reducerea cazurilor de părăsire timpurie a sistemului educațional;
- facilitarea dezvoltării psiho-sociale armonioase a elevilor incluși în programul de consiliere
- facilitarea integrării elevilor în colectivul clasei de elevi
- facilitarea adaptării elevilor la cerințele școlii și a școlii la nevoile de dezvoltare ale elevilor
- oferirea de sprijin pentru depășirea problemelor psiho-sociale ale elevilor cu absenteism ridicat și/sau cu risc de abandon școlar;
- reducerea cauzelor care determină absenteismul și riscul de abandon școlar
- prevenirea și reducerea riscurilor pe care le implică fuga de la școală (depresia, consumul de substanțe toxice legale și ilegale, posibile acte delictuale, abandon școlar, etc.)
- creșterea motivației și a performanței școlare;
- îmbunătățirea comunicării dintre școală și familie, profesori și elevi
- includerea în cadrul programului de intervenție a unui număr cât mai mare de elevi la nivelul județului Maramureș.

C.10. Modalități de monitorizare și de evaluare ale proiectului

- întocmirea fișelor de monitorizare ale activităților
- întocmirea raportului final de evaluare a proiectului
- mediatizarea impactului proiectului pe site-ul instituției aplicante.

C.11. Modalități de asigurare a continuității/ sustenabilității proiectului:

- posibilitatea continuării proiectului și în anul școlar 2019-2020;
- încheierea de acorduri de parteneriat și cu alte instituții din județ care ar putea contribui la reducerea fenomenului absenteismului și abandonului, dar și cu organizații nonguvernamentale;
- experiențele dobândite vor fi valorificate în contextul altor proiecte inițiate.

C.12. Activități de promovare/mediatizare și de diseminare pe care intenționați să le realizați în timpul implementării proiectului:

- Diseminarea proiectului în unitățile de învățământ din județ

- Proiectul va fi prezentat/ promovat prin intermediul site-ului CJRAE MM și pe forumul directorilor de învățământ

C.13. Parteneri implicați în proiect:

- Inspectoratul Școlar Județean Maramureș;
- Consiliul Județean Maramureș
- Unități de învățământ preuniversitar din județ
- Inspectoratul Județean de Poliție Maramureș
- Inspectoratul de Jandarmi Județean „Pintea Viteazul” Maramureș
- Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog a județului Maramureș

Școala:

Data:

CHESTIONAR

Vă rugăm să răspundeți cu sinceritate la următoarele întrebări:

1. Care sunt după părerea ta motivele pentru care elevii absentează de la școală?
 - a. nu le place ora
 - b. nu-i interesează școala
 - c. nu le place profesorul
 - d. dacă absentează nu li se întâmplă mare lucru
 - e. se plictisesc la școală
 - f. își rezolvă absențele făcând rost de scutiri
 - g. evită în felul acesta luarea unei note mici
 - h. nu doresc să intre în conflict cu ceilalți colegi
 - i. programul este prea încărcat
 - j. altele, care?
2. Ce se întâmplă atunci când un elev absentează nemotivat mai mult timp?
 - a. i se scade nota la purtare
 - b. îi sunt chemați părinții la școală
 - c. este exmatriculat
 - d. nu i se întâmplă mare lucru
 - e. altceva, ce anume?
3. Te rugăm să menționezi care au fost motivele care te-au determinat să absentezi:
 - a. nu mă interesează școala
 - b. nu-mi place profesorul
 - c. mai bine absentez decât să iau o notă mică
 - d. dacă nu chiulesc am de-a face cu unii colegi
 - e. mă descurc, fac rost de scutiri
 - f. alt motiv, care anume?.....
4. Propune trei lucruri care, după părerea ta, pot face mai plăcute orele:
 - a.
 - b.
 - c.
5. Cât de des absentezi nemotivat de la ore:
 - a. deloc
 - b. 1-3 ore/ săptămână
 - c. 3-6 ore/ săptămână
 - d. 6-9 ore/ săptămână
 - e. 9-12 ore/ săptămână
 - f. 12-15 ore/ săptămână
 - g. peste 15 ore/ săptămână
6. Ce crezi că te-ar determina să ai o prezență mai bună la ore:
 - a. încurajarea colegilor
 - b. aprecierea profesorilor

- c. relația cu dirigintele/ diriginta
d. altceva. Ce anume?.....
7. Care sunt în opinia ta caracteristicile orei la care ai fi prezent ?
a. atmosfera e plăcută
b. se lucrează pe grupe
c. sunt implicat în desfășurarea orei
d. nu mă plictisesc
e. altele. Care anume?
8. Care sunt disciplinele de la care absentezi cel mai frecvent de la școală?
.....
.....
9. Care este motivul plecării tale de la școală? Ce dificultăți întâmpini la materia respectivă? (încercuiește variantele care se potrivesc și precizează materia).
a. materia este prea grea, nu o înțeleg _____
b. nu-mi place materia respectivă _____
c. nu mi-am făcut tema de casă _____
d. ora e plictisitoare _____
e. cerințele profesorului sunt prea mari _____
f. relația cu profesorul (mi-e frică să nu fiu umilit în fața colegilor) _____
g. frica de notă, mă simt nepregătit, aș vrea să evit o notă mică _____
h. conflicte cu un coleg/ colegii de clasă _____
i. oboseala _____
j. alt motiv. Care anume?
10. Unde mergi când fugi de la școală?
a. acasă
b. în parc
c. la Internet cafe
d. în bar
e. în altă parte. Unde anume?
11. Cu cine îți petreci timpul când absentezi de la școală?
a. cu prietenii
b. cu prietenul/ prietena
c. cu colegii
d. cu nimeni, rămân singur
e. cu altcineva. Cu cine?.....
12. Părinții știu că ai lipsit de la școală?
a. da, știu de la mine
b. da, știu de la altcineva (de la cine?).....
c. nu
13. Ce soluții propui pentru a rămâne la școală? Ce te-ar putea ajuta să nu mai pleci de la școală înainte de terminarea orelor?
.....
.....

Acest proiect are ca material suport ghidul activităților de consiliere școlară „Intervenție în caz de absenteism școlar”.

Intervenție în caz de absenteism școlar

~ ghidul proiectului ~

1. ACTIVITATEA: Surse de stres școlar

OBIECTIV: Identificarea surselor de stres școlar

NIVEL: gimnazial; liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 25 min.

DESCRIERE: Se împarte clasa pe grupe de câte 3-4 elevi. Fiecare grupă realizează timp de 10 min. o listă cu surse de stres școlar pe care o prezintă apoi întregii clase. Urmează discuții cu întreaga clasă: pot fi înlăturate, diminuate, tolerate necesitând adaptare, etc.

2. ACTIVITATEA: Reacții la stres

OBIECTIV : Conștientizarea reacțiilor la stres

NIVEL: gimnazial;liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA : 40 min.

DESCRIERE: Se împarte clasa în grupuri de câte 3-4 elevi. Fiecare grupă notează timp de 15 min. reacțiile avute într-o situație considerată stresantă (test, teză, examen etc.), după care le vor prezenta întregii clase. Se vor nota reacțiile fizice/ fiziologice (ex:dureri de inimă, transpirații excesive, dureri de cap), cognitive (ce au gândit), emoționale (ce au simțit), comportamentale (cum s-au comportat) .În final se vor identifica câteva modalități de reevaluare a evenimentului considerat stresant prin prisma gândirii pozitive.

3. ACTIVITATEA: Diploma mea

OBIECTIV:Dezvoltarea stimei de sine

NIVEL: gimnazial; liceal

MATERIALE NECESARE : fișe, creioane

DURATA: 20 min.

DESCRIERE: Fiecare elev primește o fișă cu titlul ”Diploma mea” (anexa I A) pe care o completează. După completarea fișei cei care doresc, o prezintă clasei.

4. ACTIVITATEA: Cine sunt eu?

OBIECTIV: Dezvoltarea stimei de sine

NIVEL: gimnazial

MATERIALE NECESARE: fișe, lipici, foarfece, creioane, carioca, reviste

DURATA: 30 min.

DESCRIERE: Se înmânează fiecărui elev fișa „Cine sunt eu?” (anexa 1B) și se pun la dispoziție materialele. Elevii primesc ca sarcină realizarea timp de 15 min. a unui colaj/desen care să le ofere celorlalți o idee despre cine sunt ei. Pentru realizarea sarcinii elevii pot folosi cuvinte, simboluri, desene la libera alegere. După realizarea sarcinii se fac grupuri de câte 3-4 elevi în care fiecare va împărtăși celorlalți ce a făcut. Grupurile vor discuta aspectele comune timp de 5 min. În final se reface grupul mare și se discută timp de 10 min: a fost ușoară/grea sarcina, care sunt lucrurile comune descoperite, i-a ajutat exercițiul să se cunoască mai bine etc.

5. ACTIVITATEA: Cum mă văd eu, cum mă definesc ceilalți?

OBIECTIV: Construirea unei imagini de sine pozitivă

NIVEL: gimnazial

MATERIALE NECESARE: coli A4, markere, creioane colorate, tablă/flipchart

DURATA: 50 min.

DESCRIERE: Acest exercițiu oferă elevilor posibilitatea de a-și defini calități personale care contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității lor.

Elevii sunt împărțiți în grupe de 3-4 și primesc câte o foaie A4 și creioane colorate.

Fiecare elev desenează conturul propriei palme pe foaie, pe care își va trece numele. Pe degetul mare își va trece o calitate proprie (trăsături de caracter, însușiri morale; de ex.: generos, inteligent, simpatic, talentat etc.). Exercițiul se continuă cu precizarea altor calități de către colegii de grup – fiecare membru al grupului va scrie o calitate a colegului său pe celelalte „degete” ale conturului palmei acestuia. În felul acesta, la sfârșit fiecare membru va avea un contur al palmei inscripționat cu calități identificate atât de el, cât și de colegii săi. În final se afișează toate colile cu desene pe tablă sau pe foaia de flipchart.

O variantă a exercițiului cuprinde precizarea unui comportament pozitiv (sau a mai multor comportamente). Se insistă ca elevii să identifice calități (aspecte pozitive), nu defecte (aspecte negative) ale propriei personalități.

Sugestii pentru consilieri școlari:

Accentul se pune pe valorizare. Dacă consilierul școlar observă că sunt elevi care nu reușesc să identifice aspecte pozitive ale comportamentului sau caracterului lor, pot fi completate „degetele” doar de ceilalți membri ai grupului. În felul acesta, elevul respectiv va reuși, cu ajutorul celorlalți, să se cunoască și să autovalorizeze propriul potențial.

6. ACTIVITATEA: Punctele tari și slăbiciunile mele

OBIECTIV: Dezvoltarea stimei de sine

NIVEL: gimnazial; liceal

MATERIALE NECESARE: fișe, creioane

DURATA: 30 min.

DESCRIERE: Fiecare elev primește o fișă cu titlul „Punctele tari și slăbiciunile mele” (anexa 1C) pe care o completează având la dispoziție 10 min. După completarea acesteia de către toți elevii se vor

realiza discuții pe grupuri de câte 3-4 elevi timp de 5 min., în cadrul cărora fiecare va împărtăși colegilor de grup răspunsurile date. În final se va realiza timp de 15 min. o discuție la nivelul întregii clase în cadrul căreia unii dintre elevi vor fi ajutați să-și completeze lista cu punctele tari. Se va urmări, de asemenea, deplasarea discuției pe posibilitatea remedierii unor aspecte mai puțin pozitive ale propriei persoane.

7. ACTIVITATEA: Portret

OBIECTIV: Creșterea stimei de sine

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 15 min.

DESCRIERE: Se prinde pe spatele fiecărui elev o foaie de hârtie. Timp de 10 min fiecare elev va trece pe la ceilalți și va nota pe spatele acestora o calitate pe care ei considera că posesorii hârtiei o au. După 10 min. fiecare elev va avea o listă cu aspecte pozitive surprinse de colegii lor, pe care le vor citi și vor reflecta asupra lor.

8. ACTIVITATEA: Știați că...

OBIECTIV: Creșterea stimei de sine

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: fișă

DURATA: 15 min.

DESCRIERE: Se citește de către diriginte fișa „Știați că...” (anexa 1D), după care se comentează pe scurt împreună cu elevii.

9. ACTIVITATEA: „CUM SUNT ȘI CUM DORESC SĂ FIU ?”

OBIECTIVE: autocunoaștere, dezvoltare personală

DURATA: 50 minute

NIVEL: gimnazial, liceal

RESURSE MATERIALE: fișele de lucru (câte una pentru fiecare elev, anexa 1E) folii de flipchart, markere.

DESCRIERE: se grupează elevii și se definește, cu ajutorul elevilor, imaginea de sine (părerea pe care o avem despre noi înșine). Se discută despre faptul că fiecare avem atu-uri și minusuri personale, minusuri pe care dorim să le ameliorăm. Se distribuie fiecărui elev fișa de lucru. După ce completează fișa, respectând instrucțiunile, își prezintă (atât cât doresc) de pe fișă colegilor de grup. Ierarhizează aspectele referitoare la propria persoană pe care doresc să le dezvolte, după care gândesc niște pași prin care pot face acest lucru. Exercițiul se poate continua rugând fiecare grup să selecteze (să negocieze) un aspect pe care doresc să lucreze și să indice pașii necesari schimbării. Apoi listează toate ideile pe câte o folie de flipchart și un reprezentant din fiecare grup prezintă ideile în fața întregii clase.

10. ACTIVITATEA: „Povestea prenumelui”

Informații utile pentru consilierul școlar: numele diferențiază, scoate persoana dintr-o masă amorfă de indivizi (anonimi), are o „vibrație” specială pentru fiecare persoană în parte. Oamenii sunt puternic identificați cu numele lor, iar a-l auzi echivalează cu a fi recunoscuți psihologic. Oamenii au nevoie să fie recunoscuți și să conteze (adică să li se atribuie o anumită importanță). A cunoaște și a reține numele oamenilor este unul dintre simplele secrete ale dezvoltării relațiilor interumane. Rostirea numelui cuiva înseamnă recunoașterea unicității, personalizează comunicarea.

OBIECTIV: autoacceptarea, afirmarea de sine, intercunoaștere și creșterea coeziunii grupului.

DURATĂ: 50 minute

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE: ecusoane, carioci

METODĂ: e preferabil ca elevii să fie dispuși în cerc

DESCRIERE: fiecare elev își va scrie numele pe ecuson (cu culoarea preferată) un simbol personal și se va prezenta grupului spunându-și prenumele și „istoria” prenumelui său (cine l-a mai purtat din familie, cine i l-a ales, care este motivul alegerii, cum se simte cu numele său, cum este alintat, cum este apelat de persoane diferite – din familie sau din grupul de prieteni- cum preferă să fie numit în grup, motivul pentru care a ales o anumită culoare, ce exprimă simbolul desenat etc.).

11. ACTIVITATEA: Asertivitatea

OBIECTIV: Dezvoltarea asertivității

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: materiale informative, coli A3, carioca, markere

DURATA: 50 min.

DESCRIERE: Se împarte clasa în trei grupe. Fiecare grupă primește un material informativ (anexa 1F) cu descrierea stilurilor: pasiv, agresiv, asertiv, coli A3, carioca, markere. Grupele au sarcina, timp de 20 min., de a sintetiza informația pusă la dispoziție și de a o nota pe coala A3. În final fiecare grupă își prezintă în fața întregii clase planșa realizată.

12. ACTIVITATEA: Răspunsuri asertive

OBIECTIV: Dezvoltarea asertivității

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 25 min.

DESCRIERE: Se împarte clasa în grupuri de câte 3-4 elevi. Consilierul școlar prezintă câteva mesaje și solicită grupurilor formate să noteze timp de 15 min. răspunsurile pasive, agresive, asertive la aceste mesaje. În final fiecare grupă își prezintă răspunsurile. Exemple de mesaje ce pot fi utilizate în cadrul acestei activități: „Colegul tău îți ia mâncarea din geantă fără să îți ceară voie, dar ție îți este foarte foame”; „Prietenul tău fumează și te roagă și pe tine să fumezi cu el”; „Ți-ai cumpărat o bluză preferată și observi că prietena ta o poartă fără să te fi întrebat”.

13. ACTIVITATEA: Mesaje asertive

OBIECTIV: Dezvoltarea asertivității

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 25 min.

DESCRIERE: Se împarte clasa în grupuri de câte 3-4 elevi. Fiecare grup are sarcina de realizare, timp de 15 min, a unor mesaje verbale pasive, agresive și asertive. Aceste mesaje pot fi: mesajul unui robot telefonic, un protest, o reclamă publicitară etc. În final grupele își prezintă realizarea în fața întregii clase.

14. ACTIVITATEA: Cum reacționăm la presiunea grupului?

OBIECTIV: afirmarea propriei personalități; expunerea deschisă, fermă a propriului punct de vedere fără a se teme de consecințe (de judecata grupului)

NIVEL: liceal

MATERIALE NECESARE:-

DURATA: 50 min.

DESCRIERE:

Conversație introductivă pentru acomodare

La această vârstă, a voastră, aveți curajul să vă exprimați dorințele, punctul de vedere?

Dacă părinții vă cer să faceți ceva, acceptați sau nu? Aveți curajul să ziceți „nu” dacă nu sunteți de acord? Argumentați.

Elevii vor fi îndreptați spre o conversație care să elucideze aceste probleme.

Ce înțelegeți prin lupta între generații? (cauze, soluții)

Spuneți „nu” părinților? De ce? În ce situații?

Elevii vor da exemple, situații concrete care vor fi supuse dezbaterii colective.

Cunoașteți situații în care tinerii spun părinților „nu” doar pentru a-și afirma personalitatea?

Dacă spunem „nu” familiei /părinților, spunem „da” prietenilor întotdeauna?

Vi s-a întâmplat să spuneți „nu” prietenilor? Dar să gândiți „nu” și să spuneți „Da”? În ce situații? dezbateri pe aceste probleme.

Unde te simți mai bine? În familie sau cu grupul de prieteni?

Elevii vor exprima opiniile lor și vor argumenta.

Prezentarea opiniei psihanalistului francez Gerard Severin: „Când ajungi să nu-ți mai consideri familia ca unic punct de referință, „gașca” ia o importanță enormă”.

Elevii participă la comentarii.

A spune „nu” grupului de prieteni, a nu te conforma regulilor acestuia, înseamnă să-ți asumi niște „riscuri” enorme, cele de a fi exclus: te găsești în situația de a fi singur, fără familie, fără grupul de prieteni.

Elevii participă la comentarii.

Concluzii:

La finalul orei vor fi citite destăinuirile unei tinere de 17 ani, publicate în ianuarie 1999 de Revista Phosphore din Franța:

„Mult timp am făcut pe amabila, am spus „da” tuturor: celor ce-mi cereau bani pentru țigări sau pentru orice altceva; băieților care nu îndrăzneam să spun „nu”, chiar dacă nu-mi plăceau cu adevărat(asta de teama că nimeni nu va mai vrea să iasă cu mine)...Și apoi, într-o zi, mi-am dat seama că în jurul meu erau doar niște „paraziți” care mă luau drept fraieră. Atunci m-am simțit o nulitate, un nimeni. Și ...am explodat...De atunci spun „nu” atunci când gândesc acest lucru și mă simt foarte bine, excelent, ca și când aș fi scăpat de o povară ce mă copleșea.”

Elevii sunt invitați să exprime păreri, reflexii, concluzii și sunt întrebați dacă au trăit această experiență vreodată.

15. ACTIVITATEA: „Să învățăm să spunem.... NU”

OBIECTIVE: dezvoltarea abilităților de exprimare asertivă; învățarea unor strategii de a rezista la presiunea grupului.

DURATA: 50 minute

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: fișa pentru fiecare elev (anexa 1G), foi de flipchart, evidențiatoare.

DESCRIERE: elevii se grupează, și primesc sarcina de a lista, timp de 5 minute, cât mai multe situații (și emoțiile pe care le-au simțit) cu care s-au confruntat și în care le-a fost dificil să refuze o solicitare din partea altor persoane, chiar dacă acea propunere nu le-a făcut plăcere.

Se listează toate situațiile identificate de grupuri pe tablă sau pe o foaie de flipchart. Fiecare grup selectează cel puțin o situație la care vor lucra în continuare și primesc sarcina de a gândi o strategie pe care au folosit-o sau ar putea-o folosi pentru a refuza, în mod ferm (asertiv) cererea altor persoane (atunci când nu doresc să se implice într-o anumită activitate, situație...). Apoi notează strategia pe care au gândit-o pe câte o foaie de flipchart. Li se înmânează elevilor fișa de lucru și li se cere să completeze propria lor strategie cu recomandările de pe fișă, respectiv cum anume și-ar putea optimiza modalitatea de a refuza unele cereri. În final, câte un reprezentant din fiecare grup va prezenta întregii clase exemplul la care au lucrat. Discuția se poate aprofunda prin discutarea a ceea ce simt atunci când fac unele lucruri doar pentru a fi pe placul celorlalți, respectiv ce gândesc despre ei înșiși și ce emoții simt atunci când pot refuza anumite cereri cu care nu sunt de acord.

Nota bene: consilierul școlar ghidează discuțiile pe situațiile tipice din școală (ex: a chiuli de la ore, a copia la teste, a consuma alcool sau tutun doar pentru a nu fi exclus dintr-un grup, a renunța, sub presiunea grupului, la pregătirea lecțiilor în favoarea altor activități etc.) și insistă pe modul asertiv de a refuza unele cereri. Poate fi realizat și un joc de rol.

16. ACTIVITATEA: Vocabularul emoțiilor

OBIECTIV: Dezvoltarea comunicării pozitive cu ceilalți; facilitarea exprimării emoționale

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: bilețele

DURATA: 30 min.

DESCRIERE: Se utilizează un set de bilețele pe care au fost notate denumirea unor emoții (ex.: fericit, trist, frustrat). Fiecare elev alege câte un bilețel și încearcă să exprime emoția notată printr-un comportament. Ceilalți elevi trebuie să identifice emoția respectivă.

17. ACTIVITATEA: Statuile emoțiilor

OBIECTIV: Dezvoltarea comunicării pozitive cu ceilalți; facilitarea exprimării emoționale

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: bilețele

DURATA: 30 min.

DESCRIERE: Se utilizează un set de bilețele pe care au fost notate denumirea unor emoții (ex.: fericit, trist, frustrat). Câțiva elevi voluntari vor avea trei roluri: de sculptor, de statuie și observator. Elevul care

și-a ales rolul de sculptor alege un bilețel, își caută un elev care și-a ales rolul de statuie și va încerca să „modeleze” statuia în funcție de emoția pe care trebuie să o reprezinte, modelându-i expresia facială, postura. Elevul cu rolul de observator va nota toate modalitățile prin care elevul „sculptor” încearcă să exprime emoția. Ceilalți elevi trebuie să identifice emoția exprimată de elevul cu rolul de „statuie”.

18. ACTIVITATEA: Imaginile emoțiilor

OBIECTIV: Dezvoltarea comunicării pozitive cu ceilalți; facilitarea exprimării emoționale

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: bilețele

DURATA: 30 min.

DESCRIERE: Se utilizează un set de bilețele pe care au fost notate denumirea unor emoții (ex. fericit, trist, frustrat). Fiecare elev va extrage câte un bilețel, citește denumirea emoției și încearcă să o reprezinte printr-un desen care să fie semnificativ pentru emoție. Elevul care identifică primul emoția reprezentată de un coleg, va prezenta în continuare el emoția exprimată prin desen.

19. ACTIVITATEA: Eu și nota proastă

OBIECTIV: Dezvoltarea capacității de autoanaliză a rezultatelor; dezvoltarea capacității de apreciere și utilizare a potențialului propriu.

NIVEL: liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 50 min.

DESCRIERE: Elevii se împart în patru echipe. Prima descoperă cauzele care determină obținerea rezultatelor nesatisfăcătoare, a doua descoperă soluții pentru evitarea notelor proaste, a treia improvizează o scenetă care să reflecte relațiile profesor-elev, a patra desenează elevul care a primit o notă proastă și exprimă prin imagini gândurile acestuia.

Se solicită refacerea grupului și prezentarea rezultatelor la care au ajuns echipele.

Profesorul cere elevilor să citească mini-eseurile în care li s-a cerut să arate ce impact are nota proastă asupra lor. Profesorul pune problema existenței unui program zilnic al elevului care să-i asigure o pregătire optimă și o viață echilibrată.

20. ACTIVITATEA: Viitorul meu

OBIECTIV: Creșterea motivației școlare prin clarificarea scopurilor (de scurtă, medie și lungă durată)

NIVEL: gimnazial, liceal

MATERIALE NECESARE: coli A4, creioane

DURATA: 20 min.

DESCRIERE: Se realizează de către diriginte o scurtă informare despre diferitele tipuri de scopuri și despre stabilirea unor scopuri eficiente pe termen scurt, mediu și lung. După această informare fiecare elev are sarcina de a identifica și nota, timp de 10 minute, câteva scopuri personale pe termen scurt, mediu și lung. Consilierul școlar va urmări sprijinirea tuturor elevilor pentru clarificarea scopurilor.

Câțiva elevi își prezintă scopurile în fața clasei, iar consilierul școlar va pune accent pe importanța școlii și a frecventării cursurilor, în vederea atingerii scopurilor.

DIPLOMA MEA

1. Cea mai importantă realizare din viața mea _____

2. Cel mai important succes din viața mea _____

1. Cel mai important eveniment din viața mea _____

2. Cel mai important obiectiv realizat _____

5. Cea mai importantă decizie pe care am luat-o _____

6. Cele mai importante persoane din viața mea _____

Anexa 1B

CINE SUNT EU?

Dacă aș fi animal, aș fi...

Dacă aș fi culoare, aș fi...

Dacă aș fi pasare, aș fi....

Dacă aș fi floare, aș fi...

Dacă aș fi jucarie, aș fi...

Dacă aș fi instrument muzical, aș fi...

PUNCTELE TARI ȘI SLABICIUNILE MELE

1. Mă simt mândru/ă când se spune că eu _____

2. Mă simt marginalizat și singur când _____

3. Mă simt fericit când _____

4. Mă enervez când mă corectează _____

5. _____ mă face de obicei să mă simt

6. Sunt dezamăgit când _____

7. Indiferent cât de mult încerc, niciodată _____

8. Singurul lucru care îmi place într-adevăr este _____

9. Punctele mele tari

10. Slăbiciunile mele

ȘTIAȚI CĂ...

- Christopher Columb căuta India?
- Walt Disney a fost dat afară de la serviciu pentru că nu avea idei?
- Albert Einstein a fost descris de profesorul lui ca lent în gândire și a fost exmatriculat din școală?
- Fred Astaire a fost descris de producătorul care l-a testat pentru prima dată: "Nu are talent pentru actorie. Știe să danseze puțin"?
- Louis Pasteur a ieșit al 15 lea din 22 la un test de chimie?
- Abraham Lincoln a eșuat în tot ce a încercat să facă înainte și a avut doar 200 de voturi la primele alegeri locale?
- Newton a fost ultimul din clasă?
- Humboldt era socotit în copilărie mărginit?
- Linné era considerat de către tatăl său ca fiind capabil doar să coase cizme?
- Molière n-a putut învăța să citească mult timp?
- Napoleon a fost un elev mediocru în școala militară?

ANEXA 1E

„CUM SUNT ȘI CUM DORESC SĂ DEVIN ?”

Citiți adjectivele notate mai jos. Bifează la rubrica „Prezent” trăsăturile care, după părerea ta, te caracterizează. Apoi, fără a privi semnele pe care le-ai făcut, recitește lista. De această dată, pune un X în coloana intitulată „Viitor” în dreptul fiecărui cuvânt care exprimă însușirea pe care ai dori să o ai dacă ai putea fi o persoană ideală.

	În prezent	În viitor		In prezent	În viitor
Vulnerabil(ă)	Vesel(ă)
Conștiincios	Invidioasă
Plin(ă) de umor	Energic(ă)
Independent(ă)	Politicos
Prietenos	Calm(ă)
Ambițioasă	Priceput(ă)
Interesant(ă)	Sigur(ă)
Cinstit(ă)	Maleabil(ă)
Atrăgător	Interiorizat(ă)
Rezervat(ă)	Fragil(ă)
Entuziast(ă)	Sincer(ă)
Sensibil(ă)	Relaxat(ă)
De încredere	Puternic(ă)
Inteligent(ă)	Cinic(ă)
Impulsiv(ă)	Apatic(ă)
Impresionabil(ă)	Egoist(ă)

STILURI DE COMUNICARE

Stilul pasiv : evită confruntările, conflictele, își dorește ca toată lumea să fie mulțumită, fără a ține însă cont de drepturile sau dorințele sale personale. O astfel de persoană nu face cereri, nu solicită ceva anume, nu se implică în câștigarea unor drepturi personale sau în apărarea unor opinii. Această persoană se simte rănită, frustrată, iritată, fără însă a încerca să-și exprime nemulțumirile față de ceilalți. Stilul pasiv evită problema, ignoră drepturile proprii, lasă pe ceilalți să aleagă în locul său, vede drepturile celorlalți ca fiind mai importante.

Stilul agresiv: blamează și îi acuză pe ceilalți, încalcă regulile impuse de autorități (părinți, profesori, poliție) este insensibil la sentimentele celorlalți, nu-și respectă colegii, consideră că au întotdeauna dreptate, rezolvă problemele prin violență, consideră că cei din jurul său sunt adesea nedrepti cu el, este sarcastic și utilizează adesea critica în comunicare, este ostil și furios. Stilul agresiv atacă problema, își susține drepturile fără a ține cont de drepturile celorlalți, aleg activitatea lor și pe a celorlalți, consideră că drepturile lor sunt mai importante decât ale celorlalți.

Stilul asertiv: exprimă emoțiile și convingerile fără a afecta și ataca drepturile celorlalți, comunică direct, deschis și onest câștigând respectul prietenilor și colegilor, are capacitatea de a iniția, menține și încheia o conversație în mod plăcut, exprimă emoțiile negative fără a se simți stânjenit sau a-l ataca pe celălalt, are abilitatea de a solicita sau a refuza cereri, își exprimă emoțiile pozitive, face și acceptă complimente, spune „NU” fără să se simtă vinovat sau jenat, face față presiunii grupului și își exprimă deschis opiniile personale, își recunoaște responsabilitățile față de ceilalți. Stilul asertiv discută problema, își susține drepturile, are încredere în ei, recunosc și drepturile lor și ale celorlalți.

FIȘA DE LUCRU PENTRU ELEVII

Îndrumări pentru persoanele care au dificultăți în a spune „NU”- Mc Kay (1983):

1. Acordați-vă un răgaz (pentru a decide cum anume doriți să răspundeți unei solicitări); evitați reacțiile impulsive.
2. Nu vă scuzați în mod exagerat (interlocutorul poate deduce că vă simțiți vinovați din cauza faptului că ați refuzat solicitarea).
3. Precizarea conținutului refuzului (ce anume veți face și ce nu veți face pentru interlocutor).
4. Utilizarea limbajului nonverbal de tip asertiv (privirea interlocutorului, poziție față-n față, ton calm și ferm, fără reacții emoționale).
5. Evitarea vinovăției inutile (unii oameni pot simți dorința spontană de a face altceva pentru persoanele pe care le-au refuzat; e bine să reflecteze pentru a fi siguri că noua ofertă provine dintr-un sentiment sincer și nu este doar rezultatul sentimentului de vinovăție).

CHESTIONAR

Vă rugăm să evaluați pe o scală de la 1 la 5, în care

1 - total dezacord

2 - parțial dezacord

3 - nu mă pot pronunța

4 - parțial acord

5 - total acord

următoarele afirmații:

1. „În ziua de azi școala nu te ajută la nimic!”
2. N-ai carte, n-ai parte!
3. Poți ajunge să ai bani fără să te omori prea mult cu învățatul.
4. Dacă vrei, în viață să fii respectat, trebuie să înveți cât mai mult.
5. A învăța este o pierdere de vreme.
6. Poți reuși în viață doar învățând.

ALTE SUGESTII DE INTERVENȚIE ÎN CAZUL ABSENTEISMULUI

1. Cooperarea dirigintelui, a consilierului școlar cu părinții; supravegherea discretă a prezenței elevului la școală, legătura permanentă cu dirigințele (reacțiile negative ale școlii și ale familiei întrețin mecanisme de apărare ale elevului, creând un cerc vicios, în care, la limită, abandonul tinde să fie văzut de elev ca unică soluție pentru „rezolvarea” problemei)
2. Dacă fuga de la școală este determinată de atitudinea unui profesor, dirigințele / consilierului școlar poate media rezolvarea situației conflictuale profesor-elev.
3. Alte modalități de prevenire:
 - ieșirea din școală pe parcursul orelor de curs doar pe baza unor bilete de învoire, semnate de dirigințe sau profesorul clasei, care să fie ritmic contabilizate la secretariat
 - notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs
 - confirmarea oficială a legitimării elevului la vreun Club Sportiv și anunțarea prealabilă a programului competițional; aprobarea motivării absențelor pentru participarea elevului la competițiile sportive de către conducerea școlii
 - respectarea Regulamentului de Ordine Interioară și a Statutului elevului
 - menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii
 - metode de predare – învățare atractive
 - promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul; evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei
 - sistem echitabil de recompense – sancțiuni care să mențină motivația școlară a elevilor; nota să fie doar o măsură obiectivă a performanței și nu o modalitate de sancționare a elevului
 - profesorii să comunice eficient (asertiv, să folosească ascultarea activă) să evite etichetarea elevilor, să critice constructiv, să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor
 - diversificarea și atractivitatea activităților extracurriculare
4. Alte strategii de intervenție:
 - realizarea unui panou al elevilor cu cea mai bună frecvență la școală
 - publicarea, pe site-ul școlii, a listei elevilor cu cele mai puține absențe
 - programe de consiliere a părinților (de tip „școala părinților”)
 - colaborare cu toate autoritățile comunității locale (poliția de proximitate, jandarmeria, alte asociații și ONG – uri).

Bibliografie:

- Băban, A. (2001) *Consiliere educațională*, Ed. Psinet, Cluj – Napoca
- Cosmovici, A., Iacob, L. (1998) *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași
- Eliade, S. (2000) *ABC – ul consilierii elevului*, Ed. Hiperborea, Turda
- Iftene, F. (1999) *Psihiatria copilului și adolescentului*, Casa Cărții de Știință, Cluj
- Lemeni, G. Miclea, M. (2004) *Consiliere și orientare – ghid de educație pentru carieră*, Ed. ASCR, Cluj - Napoca
- Neamțu, C. (2003) *Devianța școlară*, Ed. Polirom, Iași
- Nedelcea, C. (1999) *Optimizarea comportamentului între educație și psihoterapie*, Ed. Sper, București
- Nuță, A. (2004) *Abilități de comunicare*, Ed. Sper, București
- Roșan, A. (2006) *Violența juvenilă școlară*, Presa Universitară Clujeană
- Sălăgean, D., Ținică, S., Pintilie, D. (2004) *Ora educativă – modele de proiecte didactice în sprijinul profesorului diriginte*, Ed. Eurodidact, Cluj - Napoca
- Margineantu, D., Petroman, C.(coord.)(1999), „*Consiliere si dirigentie- Consultatii vol.I*”, Editura Eurobit, Timisoara
- *** Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică (2004) *Ani de liceu – studiu privind atitudinea elevilor de liceu față de școală*

Nr. _____

Avizat,
Director UPJ,
Prof.**Fișă de monitorizare semestrială/ anuală a activităților din proiect**

Titlul proiectului	Titlul activității	Nr. activități	Grupa/ Clasa	Nr. participanți	Alte cadre didactice implicate din cadrul UPJ (numele și prenumele cadrului didactic implicat)

Consilier școlar:

Semnătura:

Notă: Se va completa de către consilierul școlar după fiecare activitate realizată și se va transmite în format *pdf* și *word* la adresa și data precizată de către conducerea CJRAE Maramureș

ANEXA 5

ACORD DE PARTENERIAT

Art. 1 Încheiat astăzi, _____, între următoarele instituții prin reprezentanții săi:

- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș, adresa str. 8 Martie, nr. 7, Baia Mare, reprezentată prin d-na director, conf. univ. dr. Delia-Mariana Ardelean și
- Școala _____, adresa _____, reprezentată prin d-na/d-nul director _____

Art. 2 ARGUMENT

Absenteismul este o problemă psiho-socială, fiind un fenomen în creștere, mai ales la nivel liceal, iar ignorarea sau pedepsirea excesivă pot doar contribui la cronicizarea fenomenului. Presiunea grupului, riscul comportamentelor adictive, metodele educative slabe, supraîncărcarea școlară, frica de examene, etc. constituie adevărați stresori pentru elevi care, uneori evită confruntarea cu „problema” prin fuga de la ore. Proiectul „Absentismul - de la cauză la efect” propune un program de consiliere individuală și de grup adresat elevilor, părinților și cadrelor didactice, în vederea prevenirii și reducerii fenomenului.

Art. 3 SCOPUL ACORDULUI:

Reducerea fenomenului absenteismului școlar prin creșterea stării de bine și de echilibru psiho-social a elevilor și conștientizarea acestora privind importanța participării la viața școlară

Art. 4 OBIECTUL ACORDULUI

Realizarea activităților prevăzute în proiectul „Absentismul – de la cauză la efect”

Art. 5 ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI ÎN REALIZAREA PARTENERIATULUI

Organizația	Roluri și responsabilități
CJRAE Maramureș	- întocmirea proiectului (echipa de proiect); - transmiterea materialelor suport de către CJAP, pe grupul yahoo al consilierilor școlari, pe site-ul CJRAE și pe forumul directorilor din unitățile de învățământ; - diseminarea proiectului în unitatea de învățământ (consilierul școlar); - desfășurarea activităților din proiect (consilierul școlar); - certifică o adeverință comună/ nominală eliberată de școală cuprinzând cadrele didactice implicate în proiect/ consilierul școlar.
Școala	- facilitarea desfășurării activităților din proiect prin asigurarea resurselor materiale necesare; - asigurarea spațiului necesar desfășurării activităților din proiect; - colaborarea cu consilierul școlar prin implicarea elevilor, copiilor, cadrelor didactice din școală în derularea activităților;

-eliberează o adeverință comună/ nominală cuprinzând cadrele didactice implicate în proiect/ consilierul școlar.

Art.6 RESURSE UMANE

- elevi, părinți,
- diriginți, cadre didactice,
- consilieri școlari.

Art. 7 RESURSE MATERIALE

- articole de birotică,
- calculator cu acces internet, videoproiector,
- chestionare, teste psihologice,
- imprimantă.

Art. 8 DURATA ACORDULUI

An școlar 2018-2019

Art. 9 DREPTURI ȘI OBLIGAȚII ALE PARTENERILOR

Conform acțiunilor din proiect

Art. 10 DISPOZIȚII FINALE

Nerespectarea acordului de parteneriat duce la anularea lui.
Întocmit în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Partener 1:

**Centrul Județean de Resurse și Asistență
Educațională Maramureș**

Partener 2: